

מדור דברי תורה מרבוה"ק זיע"א שעוד לא שזפתן העין

תורה

כתבי יד מתורת הרה"ק רבי אברהם מפרהוביטש זיע"א - 'המלאך הקטן'

ליקוטים יקרים מפז ומפנינים יקרים מאדמו"ר הרב הצדיק הקדוש והטהור בוצינא קדישא חסידא ופרישא וכו' וכו' הרב ר' אברהם זצוקללה"ה מפארעבוטש

הפרטים מכניע אותם, ועכ"פ אש האמונה יכולה להתחזק בלבבנו כראוי כי באמת צדיק באמונתו יחיה כמ"ש בחבקוק, והוא מדריגה גדולה לאין ערך ועכ"פ זהו מדריגה קטנה וכפור בעבודה זרה, ולהאמין שהוא שקר, וכבר אמחו"ל איזהו אל זר שהוא בגופו של אדם הוי אומר זה היציה"ר, ומי שחננו ה' דעה במקצת יודע ומאמין שכל השכלים העולים במחשבות האדם הכל שקר זולת מחשבות יראה והכנעה והשמחה בהשי"ת ובתורתו ומצותיו באמת ובלב שלם, והוא לבדו ולא להתגלות לפני בני אדם, ודי בזה לשכמותך. הזהר והזהר. סליק.

הרה"ק ממאגלינצא היה מרגלא בפומיה לומר לאבדך אחד וו"ח שהיה נוסע אליו 'כמו חלב ודשן תשבע נפשי', אם האדם עוסק בתענית שמקריב חלבו ודמו 'ושפתי רננות יהלל פי', היינו אם מרבה בתורה ותפילה העיקר הוא 'אם זכרתך על יצועי', וד"ל. סליק.

זה לשון הכלבו, וזהו אשר ברא ששון ושמחה לבבדו כי כבוד ה' בשמחת הנפש שתהא מוכנת לקבל מהודו, כי היגון סותר מקום הנפש והיא מחיצה מפסקת בינה לבין אביה שבשמים, שאיש שאינו ראוי שייכנס רק שיקבל גזירת השם מאהבה שכל מי שנותן מחשבות היגון בלבו קרוב לכפור בהשי"ת הלא תראה שאין שכינה שורה לא מתוך עצבות ולא מתוך עצלות אלא מתוך שמחה, וזהו כבודו ית'. סליק.

עיקר ומקור ויסוד כל נחת טוב, אמת ואמונה חק ולא יעבור שמחה בראש ושמחה בסוף וסביב ותוך, מזה כל טוב כמאמר החסיד ולשמחה מה זו עושה פירוש א' וואסיר שמחה

חטאתי בלב שלם ונשבר מאוד וחרטה באמת עד שביטל גוף כח הרע, ולכן השיב לו נתן הנביא תיכף גם ה' העביר וכו', וזהו פי' המזמור בבוא אליו נתן הנביא כאשר בא אל בת שבע פי' שאמר המזמור הזה בתשובה וחרטה גדולה וחמימות, כאשר בא אל בת שבע, היינו כפי ערך החמימות שהיה לו כאשר בא אל בת שבע, ואז נתבטל ונשבר תיכף כח הרע של העבירה.²

מצאתי מכתב מהרה"צ הר' פאביש מזאבאריז זצ"ל וזה לשון המכתב, ורק בקשתי ממך לזכור אפילו בזכרון כל שהוא, מה שקבלת ממני שני דברים בלבד דהיינו אזו"א אזו"א, וכל מה שתוכל לשמוח לבך תעשה כי שמח לב ייטיב גהה, וגהה ר"ל ההגיון והמחשבה, כמו כשבש, והמחשבות של אמת אין בשום אפשרי שיתגלו אפילו במקצת בלב עצב שהוא מצד הרע והשקר שהוא קללה, כמאה"כ בעצבון וכו' בעצב וכו'. ובקדושה כתיב עוז וחדוה במקומו וח"ו לב העצב שהוא מצד הס"א, אז האדם מורד להשי"ת, כמו שהיסוד של הקליפה כופרים ומורדים, כמשה"כ והיה כי ירעב והתקצף וכו', ודרך כל דבר רוחני הן טוב והן הפכו להתלבש במחשבה בלבוש אחר, ולהעלים א"ע לזה נראה לאדם שנכון הוא שיהיה בכעס מפני שאין הדבר כרצונו, ובאמת מי שרואה שרשי המחשבות קודם בואם ידע הכל, ואני נסיתי בעצמי כ"ז כמה פעמים ויודע אני בעצמי שרשי המחשבות שלי בהעלמה מאין באים הן לטוב והן להיפוך ח"ו לזאת תאמין לי כ"ז, כי כל המחשבות הבאים בלב רוגז הם שקר מצד הס"א אפילו שיהיה בהם סברות וטעמים, ושורש ויחוד שלהם הוא הכפירה בהשגחת השי"ת על כל הפרטים רק מתלבש בשכלים רעים הנ"ל. וכבר שמעת וידעת שכל המרכבה של הקליפה הכל בלב האדם, ובאמונת השגתו בהשי"ת בכל

זרח השמש ובא השמש הולך אל דרום, פי' הולך האדם אל זה העולם בכדי אל דרום, היינו שילמוד תורה שהוא חכמה (כמאמר הרוצה להחכים ידרים) שמשם עיקר החכמה, וסובב אל הצפון שהאדם פונה עצמו אל צפון שמשם תוצאות הזהב (כמאמר הכ' מצפון זהב יאתה) כלומר עיקר שלוחין של אדם לזה העולם כדי שידרים ויחכים, היינו שיעסוק בתורה ומצות שהם בחי' חכמה, והוא מסבב עצמו לצד אחר, לבא אל צפון אל תענוגי עוה"ז, ואל הבליי שמבלה זמנו אל צד צפון שמשם הזהב, ואינו זוכר כלום את צד הדרום, היינו שאינו רוצה להחכים, ואח"כ אמר סובב סובב הולך הרוח, כלומר שהרוח הולך ועוסק בסביבותיו, ומדמה בנפשו שזהו העיקר ואל סביבותיו, כלומר שעל כל סביבותיו שמדבר בנפשו כנ"ל שזהו עיקר שלוחו, שב הרוח, אומרים לו לך ושוב אל מקומך הראשון וע"כ בוודאי מי פתי יסור הנה לומר שעל זה נשלח לזה העולם. סליק.

איש א' בקש מהרה"ק הנ"ל שיאמר לו דבר טוב שיהיה לו לזכרון לעולם, ויען בפה קדשו ויאמר לו הכלל שאין שום אדם שיעשה דבר רע (שיתחרט אח"כ) שלא יתחרט אח"כ כי אין אדם עובר עבירה אח"כ נכנס בו רוח שטות וכשבא אל המוחין וישוב הדעת ומתבונן האין שהמרה נגד הבורא ית' בוודאי מתחרט, אך אם תחרטה גדולה כ"כ כפי ערך החשק והתאוה של העבירה שעשה אזי יש בכח תחרטה לדחות ולבטל ולשבר את הרע של העבירה אבל אם עשה העבירה בחמימות וחשק נמרץ והתחרטה היא קלה וקרה, אזי אין ביכולת תחרטה לדחות ולבטל כח העבירה, והראיה האמיתית שבתחילה אמר נתן הנביא לדהמע"ה כי בן מות אתה, וכשהתודה ואמר חטאתי, השיב לו תיכף נתן הנביא, גם ה' העביר חטאתך לא תמות והן הן הדברים שאמרנו, כי דהמע"ה אמר

1 בכת"י אחר מובא זה בשם אביו מרן הרה"ק רבי שלום שכנא מפרהוביטש זיע"א.
2 בכת"י אחר מובא זה בשם אביו מרן הרה"ק רבי שלום שכנא מפרהוביטש זיע"א, ובעוד כת"י מובא בשם אחיו מרן הסב"ק מרוזין זיע"א, עיין ירחוננו גליון כ'.

ליקוט תורות מרבוה"ק לבית רוז'ין זי"ע"א על ט"ו בשבט

"כי האדם עץ השדה" האילן והפירות – המשל והנמשל

חמשה עשר בשבט הוא אחד הימים הנותנים חיות לצבעי הימים האפורים של החורף הארוך, ואפשר להגדירו במאמר היידיש הנפוץ "יום טוב אין דער וואכין" (חג בימות החול). זהו אחד מה"יומי דפגרא" שנהגו לחוג ככל שבטי ישראל - כל אחד ומנהגיו, נהרה נהרה ופשטיה. מקורו הראשון הוא במשנה בתחילת מסכת ראש השנה "בא' בשבט ר"ה לאילן כדברי ב"ש, ב"ה אומרים בחמשה עשר בו". מה שמעניין לציון הוא, שבעוד שכל המועדים נקבעו בימים מסוימים בהם ארעו מאורעות כימים הראשונים מאז בחר בנו כורא כל העולמים להיות לו לעם סגולה, וחלקם במשך הדורות בימים בהם נתגלו רחמיו וחסדיו ית' ואהבתו ובחירתו של הכורא ב"ה בבניו רחומיו, הרי שיום ט"ו בשבט נקבע ע"י חז"ל לציון המצב של עכשיו שזה התחדשות הבריאה משנה לשנה ומיום ליום, המוצאת ביטוי בחידוש בריאת האילנות. זאת, כפי שרש"י הק' מפרש את טעמו של רבי אלעזר על הא דבאחד בשבט ר"ה לאילן "א"ר אלעזר א"ר הושעיא, הואיל ויצאו רוב גשמי שנה, ופרש"י שכבר עברו רוב ימות הגשמים ועלה השרף באילנות ונמצא הפירות חונטין מעתה". על אף שבדברי חז"ל אין הגדרת היום אלא לגבי תרומות ומעשרות, אבל מדברי רבותינו הראשונים והאחרונים נמצאנו למדים על דינים מיוחדים הקשורים ליום גדול זה. כגון: פסקו של ה"מרדכי" ד"אין גוזרין תענית לכתחילה בט"ו בשבט, שלא מצאנו תענית בר"ה", ועוד פסקים שונים. וכן במג"א ש"ח חתן אין מתענה בט"ו בשבט", ובשו"ע בהלכ' תפילה ד"אין נופלין על פניהם ביום ט"ו בשבט". ועל הכל מדברי ה"מגן אברהם" סי' קל"א ס"ק ט"ו נמצאנו למדים את מנהגיו של יום: "ונוהגים האשכנזים להרבות במיני פירות של אילנות..."

ספרי החסידות ואמרותיהם הק' של רבוה"ק מאורי החסידות מלאים מכל טוב דבש ונופת צופים על ענייני יום גדול זה.

העניין הידוע והנפוץ ביותר, אשר מקורו הקדום הוא בספה"ק "בני יששכר", הוא עניין התפילה ביום זה לזכות באתרוג נאה ומהודר לקיום המצווה בחג הסוכות הבעל"ט. וז"ל: "טעם שאמר התנא במתניתין בא' בשבט ר"ה "לאילן" כדברי ב"ש וב"ה אומרים בט"ו בו, תפס לשון יחיד ולא אמר "לאילנות" לשון רבים, לרמז מה שקיבלנו מרבותינו להתפלל בט"ו בשבט על אתרוג כשר ומהודר שיזמין לנו השי"ת בעת המצטרך למצווה, כי הנה זה היום עולה השרף באילנות, והוא כפי הזכות של כ"א מישראל, אשר ע"כ הנה מה טוב ומה נעים שיתפלל האדם ביום ההוא ראשית יסוד הצמיחה שיזמין לו השי"ת לעת המצטרך את ה"פרי עץ הדר". וזהו שרמז התנא במשנה באומר "אילן" לשון יחיד, להורות על האילן המיוחד המבואר בתורה למצוה". (בני יששכר)

כסגולה לכך, נהגו באכילת אתרוג של מצוה שנתבשל או נכבש והומתק לצורך כך. אף דיונים רבים בהלכה נקשרו במנהג יפה זה בקשר לברכת "שהחיינו" על מאכל האתרוג אם כבר יצאו יד"ח בנטילת האתרוג ומינו בעת קיום מצוותו בחג הסוכות העבר או לא היות ורק כעת הוא נאכל...

יחד עם זאת, נהגו ברוב קהילות ישראל את מנהגי אכילת הפירות ביום זה, אם בעדות המזרח שבהם נהגו לחגוג את היום בסעודת פירות חגיגית ובהידור רב להרבות מכל סוגי הפירות ובתוך הסעודה באמירת פיוטים שונים ותיקונים, וגם בחצרות הצדיקים השונים נהגו היום הגדול הזה בריבוי אנפין ובכמה גוונין, מהם בעריכת שולחנות והשמעת דברי תורה מענייני דיומא וכד'.

במיוחד נהוג יום חמשה עשר בשבט בחצרות רבוה"ק לבית רוז'ין זי"ע"א, כאשר רבותינו הק' נהגו להסב ולערוך את שולחנם הטהור "זה השולחן לפני ה'" והשמיעו ברמה דברי קדשם - דברי אלוקים חיים. בדבריהם היו שזוהרים בשזירת אומן פסוקים המזכירים את האילן ופירותיו בהסתמכות בעיקר על מאמר הכתוב "כי האדם עץ השדה". אבל לא רק בט"ו בשבט אלא אף בהרכה הזדמנויות אחרות היה משמש הכתוב הזה או כתובים אחרים בדומה לו, או מאמרי חז"ל הקושרים בין האדם והעץ - הפירות - השדה - הצמחים וכדו' כמשל לדרכי העבודה - עבודת השי"ת, "כי ממנו ניקח לעבוד את ה'".

להצמיח אילן חדש לא מתחיל את פעולתו הנדרשת אלא רק כאשר הוא מרקיב לגמרי. רק אז הוא מושך אליו את כח הצמיחה המוסיף ועולה עד לפריחתו של האילן ורוב פארו בענפיו ופירותיו. גם האדם צריך לידע, כי על אף שעוסק הוא בתורה ומצוות, כל זמן שיש בו ממידת הגאווה לא יהיה בו כח הצמיחה, ורק כאשר יחזיק עצמו בשפלות ובענווה - רק אז יוכל להתעלות ולהתדבק בעץ החיים.

(הרה"ק רבי ישראל מטשארטקוב זיע"א)

ר"ה של ט"ו בשבט נוגע לכל א' מישראל

הרה"ק רבי מרדכי שלום יוסף מסדיגורה זיע"א שוחח בענין שגב היום ט"ו בשבט ואמר בתוך דבריו: אמנם בהלכה נחשב ט"ו בשבט כר"ה לענין מעשרות בלבד, ברם בספרי החסידות מובא שט"ו בשבט הוא יום טוב גם לבני אדם, והמשיך ואמר הרה"ק רבי מרדכי שלום יוסף זיע"א: איתא (שבת קיט.) עשר בשביל שתתעשר, ועוד איתא (תנחומא ראה יח) עשר כדי שלא תתחסר - שע"י המעשר הוא פודה את עצמו משאר חסורים, ועל כן יום זה שנקבע כר"ה למעשרות - נוגע גם לבני אדם.

כתפקיד האילן - כך תפקיד האדם

האילן הוא ה"ממוצע" והמחבר בין האדמה, שהיא סמל הגשמיות, לבין הפירות, שהם הסמל הפלאי של כח הבריאה, ואשר עליהם אמרו חז"ל שאסור להנות מהעולם בלי ברכה ולכן נתקנו ה"ברכות". ומהו האמצעי המקשר בין האדמה לפירות דרך האילן? אלו המים. בכח לחלוות המים הנשאבים אל גזע האילן, מתגבר ומשתבח העץ וענפיו עד

הרה"ק רבי יצחק מבאהוש זיע"א בטיש ט"ו בשבט
[התודה להרה"ח רבי יעקב קופמאן שליט"א]

ר"ה לאילן" נקבע דווקא בעת ריקנותו - רק אדם המרגיש בשפלותו וריקנותו זוכה להתעלות

חז"ל קבעו את יום חמשה עשר בשבט כיום ראש השנה לאילן דווקא בזמן בו האילן עומד ערטיילאי ומתגלה לעין כל במערומיו, אין בו עדיין את חיות הפרי ואינו יכול להתגאות והרי הוא שפל באמת. ללמדנו כי אף האדם שלא זכה להתקרב אל ה' ע"י ריפוי ועידון החלק הבהמי שבקרבן, יוכל להתקרב אך ורק ע"י רוח שפלה ונמוכה, "זכחי אלוקים רוח נשברה", וע"י שכירות הלב יזכה ל"קרוב ה' לנשכרי לב ואת דכאי רוח יושיע".

(מרח"ק הסב"ק מרוז'ין זיע"א)

רקבון הגרעין בעומק האדמה - יסוד כח הצמיחה

הגרעין המושלך אל מעמקי האדמה במטרה

"כי האדם עץ השרה" לאורך כל שנות החיים

במאמר זה ננסה לעמוד על הקשר המיוחד שבא לידי ביטוי באוצרם של רבוה"ק לבית רוז'ין זיע"א לדורותיהם בין האילנות והפירות לבין האדם, כמאמר הכתוב "כי האדם עץ השרה".

ההשוואה ודמיון האדם לאילן יצרה מסכת שלימה של לימוד כיצד לטפל ולגדל ולטפח את האילן-האדם, לחסן את גזעו ולהרחיב את ענפיו ולחזק שורשיו ולדשנם ולהמתיק ולהרבות את פירותיו, כך שכל דרכי גידולו של העץ יוצרים דרך ומסלול בהשוואה לצמיחת האדם, עלייתו והתחדשותו בדרך עץ החיים במשך כל ימי חייו.

אילני סרק לעומת אילני פירות - "סוד מרע" לעומת "עשה טוב"

משל לאדם המטפל ומטפח אילן סרק, אשר למרות כל ההשקעה ידוע שלעולם לא יוציא פירות, על אף כל היגיעה והמאמץ, הזריעה והחרישה. ורק אם יטע ויטפח "עץ פרי עושה פרי" תועיל כל העבודה לראות פירות בעמלו.

כך האדם, בעבודתו בעולם הזה בו טוב ורע משמשין בערבוביה, אף אם ישקיע האדם רוב שעות ועמל בטיפול בשורש הרע לא יוציא שום פירות, אלא רק כאשר יבחר בורע פרי עושה פרי - בעשיית הטוב והשכחתו - רק אז יראה פירות מעמלו.

(הרה"ק רבי מנחם נחום מבאיאן זיע"א)

האדם עץ השדה - מה יש ללמוד מנטיעת העץ,

איתא ב"כנסת מרדכי" שאפשר ללמוד מהעץ חזוק. דכמו בשעת זריעת הגרעינים האדם יודע באמונה שהגרעינים ידקבו, אף על פי כן בכח האמונה הוא מחכה לצמיחה, - דבר שהוא נגד השכל - שדווקא לאחר הרקבון המוחלט תבוא הצמיחה והעץ מתחיל לצמוח, ולכן אמרו חז"ל (שבת לא.) אמונה זה סדר זרעים.

עיקר האילן - פירותיו,

עיקר האדם - בניו

תכלית ועיקר מהותו של האילן, הטרחה והיגיעה שטורחים סביבו, והתועלת שהוא מביא, הם הפירות אשר הוא נותן. וכן אנו מוצאים שהדרתו של האילן הוא הפירות באתרוג, הנקרא "פרי עץ הדר", שהפרי עושה את העץ 'הדר'. כך גם האדם: הפירות, הלא הם הבנים, הם התכלית וההדר של עבודת האדם בעולמו, והעיקר הוא חינוך הדר הצעיר. אפילו פרעה רצה למנוע את חינוך הדר הצעיר באומרו "ילכו נא הגברים ואילו הטף ישארו במצרים. אולם הוא נענה ע"י משרע"ה ואחרון הכהן "לא כן" אלא "בנערינו ובזקנינו נלך", כי זה כל עיקרנו ומהותנו, חינוך ילדינו לעבודת הבורא. וזה מה שאמר רבן גמליאל "אתרוג בשעת לקיטתו עישורו", כשרוצים שהפירות יהיו "הדר" כפי האתרוג, הרי שבשעה שמלקטין אותו, כלומר בימי הנערות, יש לנקוט בבחינת "עישורו", כלומר בחינת "עשירי קודש לה". כך גם בחינוך בכללותו, צריך להשתדל שיהיה כולו "קודש לה", שיהיה טעם עצו ופריו שווה, שהדור יתחנך כפי שרצו אבותינו לראות את בניהם.

(הרה"ק רבי אברהם יעקב מסדיגורה זיע"א - ה'אביר יעקב')

האילן ופירותיו - הצדיק והסידר

"...בארבע פרקים העולם נידון, בעצרת על פירות האילן". נשאלת השאלה: מדוע בט"ו בשבט נוהגין לברך על הפירות ובחג השבועות-עצרת נוהגים להעמיד אילנות בביהכ"ס, הרי היו צריכים לנהוג להיפך: בט"ו בשבט, בו נדונים האילנות, להעמיד אילנות בביהכ"ס, ובעצרת, בו נדון העולם על הפירות, לברך על פירות האילן? אלא, העניין הוא כי האילן מרמז על הצדיק והפירות המה החסידים המסתופפים בצילו ומקושרים אליו. והנה, בט"ו בשבט נדונים הצדיקים, הנקראים אילן, אלו חסידים יתדבקו ויתקשרו אליהם. כי לפעמים ישנם חסידים פחותי ערך המקרבים עצמם אל צדיק אמת, וע"י מעשיהם שאינם כשורה וכראוי גורמים הם ש"המון העם" ידברו עתק על הצדיק ר"ל. ולכן נוהגים בט"ו בשבט לברך על פירות האילן, המרמזים, כאמור, על החסידים הדבקים בצדיק, שגם פחותי הערך שביניהם ישוּבו ויטיבו את מעשיהם כדי שיתקדש שמו יתברך ע"י הצדיקים והחסידים ולא ח"ו להיפך. ובעצרת נידונים ה"חסידים", הנקראים פירות האילן, לאיזה צדיק יזכו להיות מקושרים ומדובקים, כי יש ר"ל כמה חסידים יראים ושלמים בתורה ובתפילה שאינם זוכים להתקרב לצדיק אמת, ולהיפך ח"ו, סובכים ומקושרים הם לצדיקי שקר ח"ו, לכן נוהגין להעמיד בעצרת אילנות הנותנים ריח טוב, כדי לרמוז לחסידים שיתפללו שיעמיד להם השי"ת ויזמין לפניו צדיק אמת, הנקרא "אילן" - אילנא דחיי, להתקשר ולהתדבק בו ולחסות בצילו. כי לזכות לבוא ולהתקרב לצדיק אמיתי הוא רק ע"י סייעתא דשמיא. ולכן טוב בעצרת-שבועות להיות אצל הצדיק ולבקר בהיכלו.

(הרה"ק אדמו"ר ז"ר רבי אברהם יעקב מסדיגורה זיע"א)

קולנו, שכן, פירותינו מוכיחים עלינו. כי האילן הטוען פירות אינו מתנועע מרוב כובד הפירות, ולכך אין נשמע קולו). מה שאין כן באילנות סרק שנשאלים "למה קולכם נשמע"? עונים הם: אילולא אנו משמיעים קולנו אף אחד לא ידע מקומנו ולא יתייחס אלינו.

כך גם האדם המתנאה ומפרסם את פעולותיו ומתגדר בהם בראש כל חצוצת, הרי הוא מוכיח על היותו כלי ריק, כמאמר חז"ל "איסתר בלגינא קיש קיש קריה" (מטבע קטן שמתגלגל בתוך הכד ונשמע קולו - סימן שהכד ריק הוא). לעומת זאת, אדם המלא וגדוש במטענים פנימיים של תורה ויראת-שמים, אינו צריך ואינו נוהג להשמיע קולו ברמה, אך תורתו ומעשיו מכריזין עליו.

(הרה"ק רבי מרדכי שלמה מבאיאן זיע"א)

לחגטת פריו נחמד למראה ותאווה למאכל. כן הוא גם האדם המורכב מגוף - גשמי, ונשמה - רוחנית, ומהו הממוצע ביניהם? אלו המים, "אין מים אלא תורה". זהו כח התורה הנותנת טל תחיה ולחלוחית קדושה וטהרה המדוממים את הגוף ומחברים אותו לנפש ורוח ונשמה, עד לדרגת "פרי צדיק עץ חיים" (משלי יא, ל).

(הרה"ק רבי מנחם נחום מבאיאן זיע"א)

"אילני סרק קולם הולך" לעומת "הצנע לכת עם אלוקיך"

במדרש (ב"ר טזג) מובא, ששואלים אילנות הטעונים פירות: מדוע אין קולכם נשמע? והם עונים: איננו זקוקים להשמיע

ציור 'שבט מזל דל' בכותל בקלויז בעיר באהוש

הרה"ק רבי יצחק מבאהוש זיע"א בהנחת אבן הפינה ביום ט"ו בשבט

הרה"ק רבי אברהם יהושע מקאפיטשיניץ זיע"א בטיש באמצע השבוע

רבוה"ק זיע"א בהנחת אבן הפינה לשיבת רוז'ין בירושלים ט"ו שבט תשכ"ד

הרה"ק רבי אברהם יעקב מסדיגורה זיע"א בטיש ט"ו בשבט

בט"ו בשבט יש המתקת הדינים

חודש שבט הוא בחינת גבורה מלשון "שבט מוסר" וחמשה עשר רומז לבחינת י"ה, אותיות ראשונות מהור"ה ב"ה, בחינת המתקת הדינים, ולכן אז"א כי בית שמאי שהיו מ'סטרא דגבורה' בחינת דין, אומרים כי "באחד בשבט ר"ה לאילן", היינו, להאדם ע"ד (דברים כ"ט) כי האדם עץ השדה, שהם סוברים כי עיקר הזדככות האדם מהחומר שיזכר להדבק באילנא דחיי הוא ע"י בחינת 'שבט מוסר' בחינת יסורים ח"ו, שהם ממרקין עונותיו של אדם ועי"ז גורמים יחוד קוב"ה ושכינתיה. אבל בית הלל שהם בחינת 'אהבה' מסטרא דחסד, סוברים כי אין צריכין ליסורים לזכך החומר, אלא שעיקר הזדככות החומר היא ע"י העלאת נצוה"ק, שהוא המתקת הדינים, לכן אמרו בחמשה עשר בו הוא ר"ה לאילן, היינו כי רק ע"י בחינת המתקת הדינים בחינת י"ה כנ"ל, יכולין להתדבק באילנא דחיי וליחד השם ביחודא שלים, היינו ע"י שמייחדים 'חמשה עשר' שהוא בחינת י"ה אותיות ראשונות מהור"ה ב"ה, לאילן שהוא גימטריא צ"א, שרומז לאותיות אחרונות כידוע. כי ממילא כאשר האדם מדבק א"ע בשורשו באילנא דחיי ומדבק עצמו בחי החיים הוא גורם עי"ז גם יחוד למעלה שיהי' השם שלם ביחודא שלים כי קוב"ה ואורייתא וישראל חד אינון. (זוה"ק ח"ג עג.) ואז נעשה ממשפט שהוא בחינת "שבט מוסר" בחינת דין, נעשה דל"י שהוא מזל שבט. רומז למים, בחינת חסדים.

(הרה"ק רבי מרדכי שלום יוסף מסדיגורה זיע"א)

♦ ♦ ♦

ויהא רעורא מקמיה שמיא שנזכה אנחנו וצאצאינו וצאצאי כל עמך בית ישראל שתקויים בנו ברכת האילן "יהי רצון, שכל נטיעות שנוטעים ממך יהיו כמותך"

האדמו"ר רבי שלום יוסף מסדיגורה - טשערנאוויטץ זיע"א בן הרה"ק רבי ישראל מסדיגורה זיע"א וחתן רבי ברוך מויז'ניץ זיע"א

חרב עליהם עולמם, ובאחת הפך יחד
עם אחיו ליתומים.

...

כבר בגיל הרך היה ניכר עליו שלגדולות
נוצר ועדיין לגאון ולתפארת, כאשר כל
רואיו יכירו כי בעל כשרון עצום הוא
וחכם מחוכם, כך עלה ונתעלה במחיצת
זקנו הגדול ואח"כ אצל אביו הק',
שהשיג עליו בעין פקחא.

מסופר כי בהיותו ילד בגיל צעיר מאוד,
נזדמן לעיר וויען בכדי לדרוש ברופאים,
וסיפר הרה"ח ר' יהודה יעקב אייזנפלד
ז"ל מפ"ת אשר היה מחסידי, כי כאשר הבחין
הרופא בחריפותו ובכישוריו הנדירים של הילד הרך,
פנה אליו והציע לו לשחק עמו במשחק ה"שח" הילד
הסכים והשניים התיישבו לשחק והילד הקטן ניצחו
בגאונות מדהימה שהפליאה את העומדים מן הצד.

מסופר כי כבר בימי ילדותו התפרסם מפה לאוזן
בקרב באי החצר השמועה, אודות הילד רבי שלום
יוסף כי זכה לברכה וסגולות עצומה אשר דבר אחד
מדבריו לא ישוב ריקם, וכל ברכותיו מתקיימות.
ובחצר הק' סאדיגורא התבטאו עליו יודעי דבר
"אז הער שפארט זיך קעהן הער". [כלומר: כאשר
הוא מתעקש באיחוליו וברכות פיו הוא יכול לפעול
בבטחה]. היה זה בשנות נשיאותו של אביו הק'
הרה"ק רבי ישראל זיע"א שניהל את חצר הק'
בסאדיגורא לאחר הסתלקותו של אביו הק' הרה"ק
אדמוה"ז רבי אברהם יעקב זיע"א, אל חצר הק'
בסאדיגורא הגיע יהודי הזקוק לרפוא"ש ולרחמי
שמים בעקבות מחלתו בדלקת ריאות רח"ל, אשר
כידוע באותם השנים היתה זו מחלה כמעט חשוכת

הרה"ק רבי שלום יוסף זיע"א

הרה"ק רבי שלום יוסף זיע"א נולד
ביום י"ג טבת תרל"ט כבן שלישי לאביו
הרה"ק רבי ישראל מסדיגורה זיע"א
בעיר סאדיגורא, וגדל עוד בבית זקנו
הרה"ק אדמוה"ז רבי אברהם יעקב
מסדיגורה זיע"א.

...

הרה"ק אדמוה"ז רבי מרדכי פייבוש
מהוסיאטין זיע"א שלח את ברכתו לבן
אחיו הרה"ק רבי ישראל מסדיגורה
זיע"א לרגל הולדת בנו הרה"ק רבי שלום
יוסף זיע"א.

בעזה"י ד' ז"ך טבת תרט"ל הוסיאטין

שלום וברכה עד בלי די וכל טוב נס"ו לכבוד ב"א
היקר נחמד ונעים החכם ושלם פרי עץ הדר נטע
שעשועים כקש"ת מו"ה ישראל שליט"א

מכתבו היקר בקול מבשר וקול תודה אשר זכה
להכניס בבשאאע"ה את בנו הנולד שלום יוסף יחי'
כן הגיעני בסבר פנים יפות ואשא אל שמים ידי
בצלותא להפיק רצון מד' הטוב והמטיב ישלח עזר
מקודש שיהי' למז"ט לנו ולכל משפחתנו ויזכה
לגדלו עם כל יו"ח לתורה ולחופה ולמע"ט לראות
מהם בו"ב לאריכות ימים ושנים טובים ברוב נחת
ושובע שמחות כנפשו היקרה ונפש דודו דו"ש
ומעתיר בעדו.

מרדכי פייביש במו"ה ישראל

...

בה' טבת תרמ"א והוא כבן שנתיים בלבד, קרה
אסון עליו ועל בית אביו הק', כאשר נגדעו באיבם
חייה של אמו הרבנית אסתר ע"ה בתו הבכירה של
הרה"ק אדמוה"ז רבי יצחק מבאהוש זיע"א, כאשר

מצבת הרבנית אסתר א"ח הרה"ק רבי ישראל
מסדיגורה זיע"א

מקורות: ספר רבן של ישראל, גליון באר בשדה, ספר נר ישראל, ר' חיים מאיר אוביץ הי"ו, ועוד.

מרפא, הוא הגיע להתברך ולבקש על נפשו אצל הרה"ק רבי ישראל זיע"א, אך לצערו הוא נענה בתשובה "גיי אהיים" שמשמעותה: לך וצו לבינתך, דהיינו שסופו קרב רח"ל. היהודי לא ויתר והלך אל אחיו הרה"ק רבי יצחק מבאיאן וביקש להתברך מפיו ברפואה וישועה, [יתכן והיה זה עוד בתקופה בה שהו שני האחים הקדושים בחצר יחדיו שכן מפטירת אביהם הרה"ק רבי אברהם יעקב זיע"א ב"א אלול תרמ"ג שהו שני האחים בחצר הקודש, ורק ב"ח חשוון שנת תרמ"ז עזב הרה"ק רבי יצחק את חצר אביו בסאדיגורא ופתח את חצרו בבאיאן הסמוכה] נענה לו הרה"ק רבי יצחק זיע"א ואמר לו: הרי היית אצל אחי שאמר לך כבר "גיי אהיים" ואם כן מה באת אלי, ובמה אוכל להושיע אותך? אותו יהודי לא התייאש, חזר לחצר הרה"ק רבי ישראל מסדיגורה זיע"א ופגש בילד שלום יוסף ושח בפניו את צרתו וסיפר לו שהיה אצל אביו הק' וגם אצל אחיו הוא דודו הרה"ק רבי יצחק מבאיאן זיע"א, וכעת הוא מבקש גם את ברכתו שלו לרפואה וישועה, אמר לו הילד: הרי כבר היית אצלם, וא"כ מה אתה רוצה ממני?, האיש לא הרפה מכיוון שכבר שמע את שמועתו של הילד שצריך להתעקש אצלו כפי שהתפרסם עליו מפה לאוזן, והוא המשיך להתעקש שיברכו ויאחל לו רפואה שלימה. ואכן הוא הצליח לפעול אצלו והילד ברכו בבריות שלימה ופטרו לשלום, לא ארכו הימים והאיש הבריא. לאחר תקופה היהודי הגיע שוב לחצר הק' בסאדיגורא, משראה אותו הרה"ק רבי ישראל זיע"א התפלא ותמה ושאל אותו: "אוי ביסטו גיוועהן?", [-איפה היית?] וסיפר לו הקורות עמו מאז ועד עתה, וכששח בפניו אודות ברכתו של בנו הרך שלום יוסף נענה לו הרה"ק ואמר: אזוי! אז עד וויהל קען עהר. [אכן, כאשר הוא רוצה הוא יכול!].

...

בהיותו בן י"ב שנים, כמה חודשים לפני הכנסו לעול תורה ומצוות בא בקשרי שידוכין עם הכלה הרבנית הצ' שיינדיל ע"ה בתו של הרה"ק רבי ברוך מוויז'ניץ זיע"א, שמחת הנישואין נקבע לסיון שנת תרנ"ו, אמנם לדאבון לב נסתלק אביה הרה"ק רבי ברוך מוויז'ניץ זיע"א ביום כ' כסלו תרנ"ג, לבסוף התקיימה שמחת החתונה ברוב פאר והדר בעיר וויז'ניץ ביום ב' פרשת בשלח ח' שבט תרנ"ח, כאשר אבי החתן הרה"ק רבי ישראל מסדיגורה זיע"א הגיע לעיר וויז'ניץ, והיה זה מהפעמים הבודדות שיצא מעירו סאדיגורא, ומצד הכלה עמדו אחיה הרה"ק רבי ישראל מוויז'ניץ זיע"א והרה"ק רבי חיים מאנטיניא זיע"א, להלן נביא מכתבי ערך מתקופת האירוסין והנישואין שנשארו לפליטה.

...

כתב התקשרות

ב"ה למזל טוב

אלו הם הראשי דברים שנדברו והותנו בין הני תרי הצדדים מצד האחד ה"ה כ"ק אדמו"ר הרה"צ הק' המפורסם כקש"ת מו"ה ישראל שליט"א בן כ"ק אדמו"ר סבא ק' הרה"צ הקדוש המפורסם כו' כקש"ת מו"ה אברהם יעקב זצקללה"ה מפה סא"ג, העומד מצד בנו הבחור החתן היקר הנחמד כמר שלום יוסף שליט"א ומצד השני ה"ה כ"ק אדמו"ר הרה"צ הק' המפורסם כקש"ת מו"ה ברוך שליט"א בן כ"ק אדמו"ר הרה"צ

חתנו הגדול של רבינו ה"ה רבי יצחק מרדכי מגוואדז'ניץ זיע"א.

ה"ה הרה"ק רבי ישראל מוויז'ניץ זיע"א.

מחסידי אביו הרה"ק אדמו"ר רבי אברהם יעקב מסדיגורה זיע"א.

1
2
3

הקדוש המפורסם כקש"ת מו"ה מנחם מענדיל זצקללה"ה העומד מצד בתו הכלה המהוללה היקרה מרת שיינדיל תחי'.

ר"ד הבחור החתן היקר בנש"ק כמר שלום יוסף שליט"א ישא למזל טוב את הבתולה הכלה המהוללה מרת שיינדיל תחי' הנ"ל בחופה וקידושין וכתובה כדת משה וישראל ואל יכריחו ואל יעלימו לא זה מזו ולא זו מזה שום הברחת ממון בעולם, וידורו באהבה ואחוה וחבה ורעות כאורח כל ארעא.

התחייבות אבי החתן הנ"ל סך ששה מאות רוביל פאזיט לסלק אותם במזומנים ליד השליש המרוצה לשניהם, חוץ מתנות להכלה כנהוג, ומזונות ע"ש [על שלחנן] ששה שנים אחר החתונה ובסירוגין שנה אחר שנה, מלבושים להחתן מלבושי כבוד כנהוג.

התחייבות אבי הכלה הנ"ל סך שנים עשר מאות רוביל פאזיט לסלק ג"כ ליד השליש המרוצה לשניהם, חוץ מתנות להחתן כנהוג, מלבושים להכלה מלבושי כבוד כנהוג, מזונות ע"ש ג"כ ששה שנים בסירוגין שנה אחר שנה.

החתונה תהי' אי"ה למז"ט בשעה מוצלחת בשנת תרנ"ו הבע"ל בעיר וויז'ניצא, על הוצאות אבי הכלה רח"ש וכ"ז [וכלי זמר] לחצאין.

הע"ק מצד החתן ה"ה הרב החסיד המפורסם כקש"ת מו"ה יצחק מרדכי שליט"א, והע"ק מצד הכלה ה"ה הרב החסיד המפורסם כקש"ת מו"ה ישראל שליט"א אחי הכלה תחי' והצדדים מחויבים לפצות הע"ק שלא יגיע להם שום הזק וגרם עי"ז.

וקנינא מהצדדים הנ"ל על כל הא דכתוב ומפורש לעיל במנא דכשר למיקני ב'.

וכ"ז נעשה ונגמר לטובה אור ליום ג' בטו"ב לחודש אלול תרנ"א לפ"ק פה"ק סא"ג.

נאם יחזקאל דוב בה"ר שלום שכנא שפירא

ונאום אפרים בהמנוח מו"ה ישראל מאיר ז"ל

...

מכתבי הזמנה

מכתב א'

מהרה"ק רבי ישראל מסדיגורה זיע"א להגה"צ רבי יצחק בענדער זצ"ל³

ב"ה

ברכה ושלום לכבוד ש"ב היקר הרה"ח המפורסם חו"ג יו"ש היחסן המופ' והמפו' כש"ת מו"ה יצחק נ"י אבד"ק בענדער

בד' אהלל דבר על כי הגדיל חסדו עמדי והגיעני עת דודים הוא תור כלולת בני היקר החתן הנחמד כמר שלום יוסף שליט"א עב"ג הכלה המהוללה מ' שיינדיל תחי' בת ש"ב הרה"צ מו"ה ברוך זלה"ה מוויז'ניצא. והחתונה תהי' ברצות ד' למז"ט ובשעה טובה ומוצלחת בקיץ זה הבע"ל תרנ"ו. אמרתי להודיע לכל אוהבי אנ"ש אשר בשמעם קרבת שמחתי יחי לבכם

לקחת חבל בשמחתי. ואבקש את כ"ה לבוא על ראש שמחתי להתעלס אתנו ולהתענג על ד' בימי חדות מעוזינו וישלם לו ד' כפעלו לשוב לדור דורים. ותקותי בחסדי ד' כי משמחתי זאת יושפע ויתמשך שפע ברכה והצלחה ושובע שמחות עלינו ועל כבודו ועל כל הנלוים אלי וכאחב"י. ונוכה לראות בשוב ד' ציון בב"א. כנפש ש"ב אוהבו דו"ש חפץ באשרו וטובו המצפה לישועת ד' הקרובה לבוא. המעתיר בעדו ובעד כלל ישראל ישראל במוהר"ר אברהם יעקב

מכתב ב'

מהרה"ק רבי ישראל מסדיגורה זיע"א להרה"ח רבי אברהם צבי העניג ז"ל
ב"ה

שלום וברכה והצלחה לכבוד ידידי היקד הנכבד הו"ח חו"נ יו"ש כש"ת מו"ה אברהם צבי העניג נ"י בד' אהלל דבר על כי הגדיל חסדו עמדי והגיעני עת דורים הוא תור כלולת בני היקר החתן הנחמד והנעים כמר שלום יוסף שליט"א עב"ג הכלה המהוללה מ' שיינדיל תחי' בת ש"ב הרה"צ מו"ה ברוך זלה"ה מוויזניצא. והחתונה תהי' א"ה למזו"ט ובשעה טובה ומוצלחת בחודש שבט הבע"ל תרנ"ח. אמרתי להודיע לכל אוהבי אנ"ש אשר בשמעם קרבת שמחתי יחי לבכם לקחת חבל בשמחתי. ואבקש את כ"ה לבוא על ראש שמחתי להתענג אתנו ולהתענג על ד' בימי חדות מעוזינו וישלם לו ד' כפעלו לשוב לדור דורים. ותקותי בחסדי ד' כי משמחתי זאת יושפע ויתמשך שפע ברכה והצלחה עלינו ועל כבודו ועל כל הנלוים אלי ועכאחב"י. ונוכה לראות בשוב ד' ציון בב"א. כנפש אוהבו דו"ש חפץ בישועתו והצלחתו המצפה לישועת ד' הקרובה לבוא המעתיר בעדו ובעד כלל ישראל.

ישראל במוהר"ר אברהם יעקב

מכתב ג'

מהאחים הרה"ק רבי ישראל מוויזניץ זיע"א והרה"ק רבי חיים מאנטיניא זיע"א להרה"ח רבי זאב האבער ז"ל

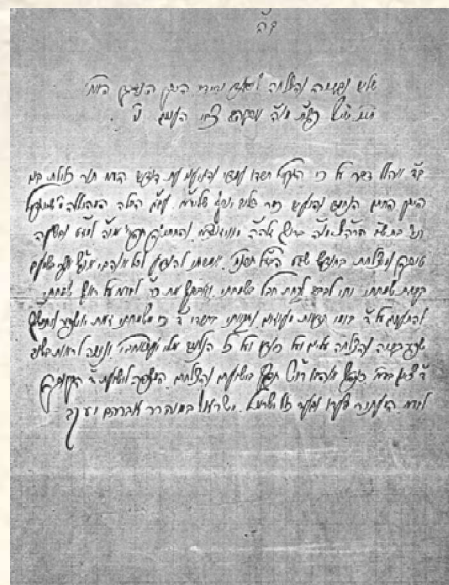
בעזה"י ה' לסדר לישועתך קויתי ד' בששו"ן לפ"ק

החווה"ש לכבוד ידידנו הנגיד החסיד איש תבונות מו"ה זאב האבער נ"י

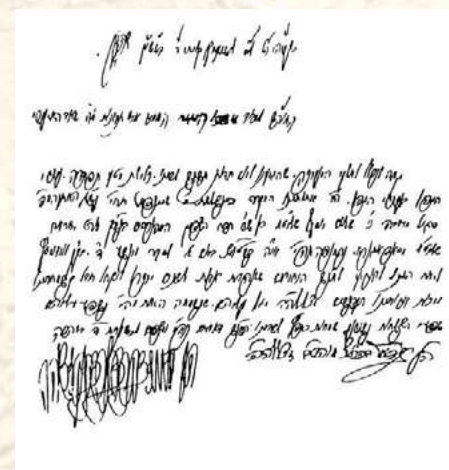
נודה ונהלל לאלקי המערכה, שהגיענו ליום חדות משוב לבנו, כלילת מטע תפארה, ענבי הגפן בענבי הגפן, ה"ה אחותנו היקרה המושלמת מ' שיינדיל תחי', עב"ג החתן המפ' דגול מרבבה נ"י שלום יוסף שליט"א, בן ש"ב הרב הצדיק המפורסם בנש"ק מוה"ר ישראל שליט"א מסאדיגורא, והחופה תהי' בשטו"מ ביום ב' לסדר ויושע ד' בק"ק וויזניץ. וזאת הננו להודיע לאנ"ש הידידים, שאהבת אבות לבנים יזכרו ויקחו חבל בשמחתנו, וזכות אבותינו הקדושים וצללה"ה יגן עליהם,

הרה"ק רבי שלום יוסף זיע"א בכנסייה הגדולה השנייה

הזמנת הרה"ק רבי ישראל מסדיגורה זיע"א לחתונת הרה"ק רבי שלום יוסף זיע"א עם בת הרה"ק רבי ברוך מוויזניץ זיע"א

הזמנה מהאחים הרה"ק רבי ישראל מוויזניץ זיע"א והרה"ק רבי חיים מאנטיניא זיע"א

חותמת הקלוויז בעיר טשערנאוויטץ

ט

ושם פתח את חצר קדשו כאשר חסידים רבים מסתופפים בצילו.

פרסומו כחכם ופיקח מופלא הביא רבים לשחר לפתחו להתייעץ ולהתברך מברכות פי קדשו, כאשר הם מקבלים תמיד תשובות נבונות ומחכימות. כל ימיו הצטיין בחריפותו הרבה ובכח זכרונו המופלא, כמו כן ידוע עליו כי נהג בהסתגר ובהצנע לכת ולא גילה את מסתוריו, עסק רבות בתורת ה"קבלה" ועלה ונתייגע בעבודת ה' מתוך סיגופים.

נשמר תיעוד מביקור הרה"ק רבי חיים מאיר מוויז'ניץ זיע"א ט"ו שבט תרצ"א אצל דודו הרה"ק רבי שלום יוסף זיע"א בעיר טשערנאוויטץ, לכבוד סיום הש"ס דף היומי מחזור הראשון שהתקיים בבית מדרשו.

מספר ר' יצחק סלמון הי"ו, בימיו היה ידוע בבריאותו הלקויה, ולא כל העיתים היה באפשרותו לקבל את עדת צאן מרעיתו לעצה ולברכה, אולם חסידיו היו יודעים שבזמנים שהיה אפשר לגשת אליו, הברכות היו מתגשמים במלואם, ראו אצלו ישועות גלויות ופלאיות, אמרו עליו ככל היוצא מפיו יעשה, ופעלו אצלו ישועות שלא כדרך הטבע.

הסתלקותו

הרה"ק רבי שלום יוסף זיע"א נסתלק ביום כ"ח שבט תרצ"ו, וכבוד גדול עשו לו במותו, בעיתון 'דאס יודישע ווארט' שהופיע בעיר טשערנאוויץ מופיע: ביום חמישי בלילה [כ"ח שבט] נפטר רבי שלום יוסף פרידמאן האדמו"ר מסאדיגורא, האדמו"ר היה בנו השני של האדמו"ר רבי ישראל מסאדיגורא, היה מפורסם בצדקותו ובפרישות כאדם גדול ואיש קדוש. הלוויה התקיים ביום שישי, השתתף קהל ענק ובראשם האדמו"ר מבאיאן [הרה"ק רבי מנחם נחום מבאיאן זיע"א] וכל האדמו"רים ורבנים מעיר טשערנאוויץ.

מנוחתו כבוד בבית החיים בעיר טשערנאוויץ, ואהל נבנה על קברו שעומד עד היום הזה.

מסמך אודות גבאות בעיר סאדיגורא

עיתון אודות פטירת הרה"ק רבי שלום יוסף זיע"א

מצבת קדשו בעיר טשערנאוויטץ

להרה"ק רבי שלום יוסף זיע"א והרבנית שיינדיל ע"ה נולדו ג' ילדים. א. בנם ר' חיים ברוך ז"ל נולד בעיר סאדיגורא בשנת תר"ס, התחתן עם בת הרה"ק רבי יהודה הירשער ז"ל מאייזענשטאדט בשנת תרצ"א, עלה לארה"ק בשנת תרצ"ד, וקבע את משכנו בעיר חיפה, נפטר בגיל שמונים וחמש ביום כ"א חשוון תשמ"ו, ומנו"כ בעיר חיפה. ב. בתם מרת חוה הי"ד, נולדה בסביבות שנת תר"ס בעיר סאדיגורא, התחתנה עם הרב אבנר ברק ע"ה, כאשר אביה העתיק את מקום מושבו לטשערנאוויטץ הלכה אחריו, בימי המלחמה גלתה עם אמה הרבנית שיינדיל ע"ה, לכפר ווארחיווקא אשר בטרנסניסטריה, ושם נסתלקה במגיפה יחד עם בני המשפחה, באמצע שנת תש"ב. ג. בנם ר' אברהם יעקב הי"ד, גם הוא נלקח לכפר ווארחיווקא אשר בטרנסניסטריה, ושם נסתלק במגיפה עם יתר בני המשפחה, ביום כ"א כסלו תש"ב, אמה הרבנית ע"ה נפטרה ביום י"ח שבט תש"ב, הי"ד. הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מקאסוב זיע"א הקים מצבה על מקום קבורתם אבל במשך המלחמה נהרסו ע"י הנאצים ימ"ש.

טבלה בתוך האהל שנכתב בטעות תאריך אחר לפטירתו

ר' חיים ברוך ז"ל בילדותו בעיר סאדיגורא

מסע הקודש של הרה"ק רבי מרדכי שלום יוסף מסדיגורה זיע"א לאירופא אדר א' – ניסן תשי"ד

גם בעיתון 'שערים' התפרסמה כתבה ביום
עש"ק ט' אדר א' תשי"ד בזה"ל:

האדמו"ר מסדיגור-פשישל לביקור
באירופה

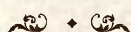
לפי דרישת חסידיו מעריציו הנמצאים
באירופה, נענה האדמו"ר מסדיגור-פשישל
הרב מרדכי שלום יוסף שליט"א לבקר אצלם.
האדמו"ר שליט"א יוצא ביום ב' י"ב אדר א'
(15.2) בשעה 7.30 בבוקר במטוס "סבנה",
לצרפת, לונדון, בלגיה ושווייץ. הרבי יעשה
באירופה שבועות אחדים.

ובעיתון 'שערים' התפרסמה עוד כתבה ביום
ב' י"ב אדר א' תשי"ד בזה"ל בא"ד:

האדמו"ר נענה לבקשת אלפי חסידיו הנמצאים
באירופה לבקר אותם ולעודדם. במשך שהותו
בחוץ לארץ יבקר האדמו"ר בבלגיה, אנגליה,
צרפת, ושווייץ. בבלגיה, שלשם הוא יוצא
ישר מכאן, יהיה האדמו"ר אורחה של הקהלה
החרדית המאוחדת באנטוורפן, שעל ידם
הוזמן לשם.

...האדמו"ר יעשה באירופה עד חודש ניסן.
אמש באו להיפרד ממנו האדמו"רים היושבים
בתל אביב ומחוצה לה וכן עשרות רבנים
וראשי ישיבה וקהל רב של חסידים וראשי
היהדות החרדית. מטעם תנועת פועלי אגודת
ישראל נפרד מהאדמו"ר סגן ראש עיריית
חיפה, מר יעקב כ"ץ, כן נפרדו מהאדמו"ר,
הרבה משלחות מנקודות שונות בארץ.

כאמור בזמן הקבוע ביום ב' י"ב אדר א' הפליג הרה"ק רבי מרדכי
שלום יוסף זיע"א עם מטוס של חברת 'סבנה' (חברה ממדינות
בלגיה), לעיר בריסל ומשם נסע לעיר אנטוורפן ושהה שם למשך

יוצא היום לחו"ל

תל אביב יום א' – האדמו"ר מ'
מדיגורא פשישל יצא מחר (היום)
בבוקר מישראל בדרך האויר-לשם
ביקור בכמה מארצות אירופה. את
השבת ישבות האדמו"ר באנטוורפן ו-
ימשיך בדרכו למדינות שווייצריה ו-
אוסטריה מקום שם הוזמן על ידי
חסידיו. בעת ביקורו באירופה יפעל
האדמו"ר שהנו חבר הדיקטוריון של
החונן העצמאי למען החונן העצמאי.
את ברכת מרכז אגו"י יביא בשדה
התעופה מר ש.י. גרוס, מזכיר המר-
כו.

המודיע י"ב אדר א'

האדמו"ר מסדיגור-פשישל לביקור באירופה

לפי דרישת חסידיו מעריציו ה-
נמצאים באירופה, נענה האדמו"ר
מסדיגור-פשישל הרב מרדכי
שלום יוסף פרידמן שליט"א לבקר
אצלם. האדמו"ר שליט"א יוצא
ביום ב' י"ב אדר א' (15.2) בשעה
7.30 בבוקר במטוס "סבנה", לצר-
פת, לונדון, בלגיה ושווייץ. הרבי
מפשישל יעשה באירופה שבועות
אחדים.

שערים ט' אדר א'

ב' מסעות קודש ערך הרה"ק רבי מרדכי
שלום יוסף מסדיגורה זיע"א לארצות
אירופה לאחר מלחמת העולם השנייה לחזק
לבבות נשברים פליטי חרב, אודים מוצלים
מאש, ולהפיח בקרבם רוח חיים. המסע
הראשון התקיים בחודשי אדר א' – ניסן
תשי"ד, והמסע השני היה בחודשי כסלו –
אדר תשט"ז.

במאמר שלפנינו נביא מכתבים ותיעודים
אודות מסע הקודש הראשון בשנת תשי"ד.

משתתפי המסע היו, הרה"ק רבי מרדכי שלום
יוסף זיע"א, הרבנית הצ' ע"ה, בנם הרה"ק
רבי אברהם יעקב מסדיגורה זיע"א, משב"ק
הרה"ח רבי לוי פיק ז"ל, ומשב"ק הרה"ח רבי
משה שטרנר ז"ל.

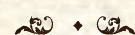
בכת"ק רשם לעצמו הרה"ק רבי מרדכי
שלום יוסף זיע"א: זמן טיסתו לאירופה
בשנת תשי"ד 12.2.54 טיסה למלס ברוך נמל
התעופה של בריסל.

בעיתון 'המודיע' התפרסמה כתבה ביום ב'
תשא י"ב אדר א' תשי"ד בזה"ל:

תל אביב יום א' – האדמו"ר מסדיגורא
פשישל יצא מחר (היום) בבוקר מישראל
בדרך האויר לשם ביקור בכמה מארצות
אירופה. את השבת ישבות האדמו"ר
באנטוורפן וימשיך בדרכו למדינות שווייצריה
ואוסטריה מקום שם הוזמן על ידי חסידיו.

בעת ביקורו באירופה יפעל האדמו"ר שהנו חבר הדיקטוריון של
החונן העצמאי למען החונן העצמאי. את ברכת מרכז אגו"י יביא
בשדה התעופה מר ש.י. גרוס, מזכיר המרכז.

המנהל וגם לדאוג לזה שיהי' הביקור בלונדון בכבוד, הקבלת פנים, האכסני' ועוד וגם לרבות ההצלחה.

בטוחני אשר מעתה יעשה הכל בחפץ לב ולהפעיל השפעתו הרבה למען טובת אדמו"ר הק' שליט"א

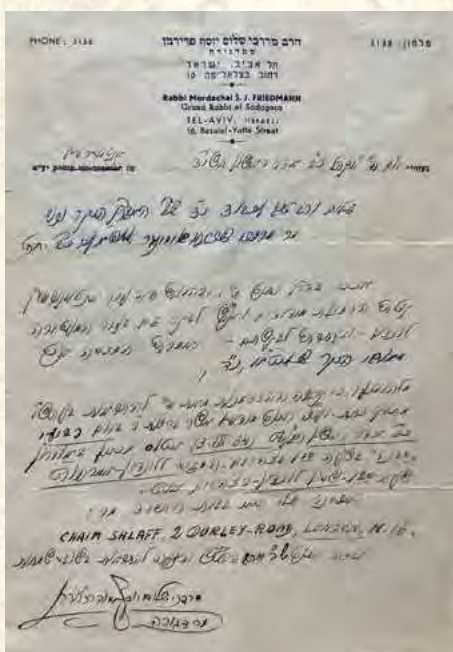
הגני חותם בכל הכבוד הראוי לוי פיק ואף גם זאת מעתה מתבקש להמציא גם הזמנה בשפה האנגלית עבור אדמו"ר שליט"א ובשביל מזכירו המלווהו בדרכו LEWI PICK השוהים כעת בבלגיה וכן מקבלים כל ההוצאה על משך שבועיים עליהם למען נוכל לקבל הוויזות – תודה רבה מקודש למפרע, נא להחיש מעשיהו לזמן קצר.

יצוין כי במכתב מאת החסידים רבי משה שטרנגר ז"ל, רבי אהרן אלטמן ז"ל, ורבי יהודה שארף ז"ל, מיום כ"ה מרחשון תשט"ז, לקראת הנסיעה השנייה של רבם הרה"ק מסדיגורה זיע"א כותבים אל הרה"ג רבי שלמה הג"ל אודות השגת ויזת כניסה לאנגלאנד, בזה"ל: כדוגמת המכתבים הרצופים, שהואלתם לשלוח גם מאדך שנת תשי"ד.

במשך נסיעתו התפלל רבינו בקלויז דחסידי טשארטקוב בעיר, הרבה מזקני העיר אנטווערפן עוד חקוק בזכרונם את מסע הקודש המרומם שהתקיים אז, והשראתו במיוחדת שהשאיר שם. הגאון רבי ירמיהו כהן שליט"א מלפנים דיין בקהילת שומרי הדת באנטווערפן, מספר מזכרונותיו את ששמע מיהודי המקום שתקופה ארוכה דיברו בערגה אודות הביקור המרומם בעיר.

מכתב רבי לוי פיק ז"ל לרבי שלמה שיינפעלד ז"ל

מכתב להרב מורדכי שרגא בוימנגער ז"ל

שבועיים ויומיים עד ליום כ"ח אדר א'.

האכסניא היה בבית הרב משה פראגער ז"ל מחסידי סדיגורה בעיר, שנהפך לתקופה הזאת לתל תלפיות שהכל פונים שם.

• • •

על מנת להגיע לבקר ולהיכנס בשערי איירופא של הימים ההם, היו חייבים ויזה מיוחדת, ובפרט במדינות אנגליה היה צריכים לכתוב אצל מי הולכים להיות סמוכים על שולחנו במשך זמן הזהות. ע"כ ביום השני להגעתו לעיר שלח המשב"ק רבי לוי פיק ז"ל מכתב להרה"ג רבי שלמה שענפעלד ז"ל אב"ד קהילות החרדים בלאנדאן להשתדל לקבלת ויזת כניסה לאנגלאנד עם פרטים אודות הביקור שם בזה"ל:

יום ג' י"ג אדר תשי"ד

חיים ברכה ושלום למעלת כבוד ידידנו הרב הגאון המפורסם רב הפעלים מנהל ועד החינוך החרדי, שמו הגדול נודע בשערים לתהלה ולתפארת הרב שלמה שענפעלד שליט"א בלונדון

אחדשכת"ה בהוקרה רבה!

הרינו מתכבד להודיע למעכת"ה אשר ע"פ הזמנת אנ"ש חסידי אנטווערפן את כבוד"ק אדמו"ר שליט"א להופיע בתוכם על כמה שבתות, באנו אתמול בע"ע לאנטווערפן על שבועיים ומכאן נסע בעהשי"ת למחנ"ק לונדון כי גם משם קבל הזמנה.

והגני לבקש ממעכת"ה בתור רחים ומוקיד רבנן שיואל להמציא עבורו הזמנת הכבוד גם מועד החינוך החרדי אשר כת"ה הוא

הרה"ק רבי מורדכי שלום יוסף זיע"א בהגיעו לאנטווערפן

RABBI MORDECAI S.J. FRIEDMAN
 Grand Rabbi of Vilnius
 181-1811, 10, Bensch-Tafel Street
 Vilna, Poland

הרב מרדכי ש"ס פרידמן
 רבני פרידמן
 רח"ל אב"ד ח"י פרידמן
 רח"ל

10/6/64

1st March, 1964

Grand Rabbi Mordechai S.J. Friedman,
 c/o Praeger,
 61 Vesting Street,
 Antwerpen, Belgium.

Grand Rabbi Friedman,
 We are both honoured and delighted to hear that it
 will be possible for you to visit the London Jewish Community
 in the course of your present journey. We are convinced that
 your presence in our midst will be a source of moral
 strength to religious Jews in this country, and we extend to
 you a heartfelt welcome. It will be a pleasure to us to act
 as hosts to you and to those accompanying you. We understand
 that Rabbi Levi Piek will be with you.
 We have no doubt that the British Authorities will
 attend to you every facility.
 Yours sincerely,
 CHAIM SHLAFF.

מכתבו של רבי שלמה ז"ל להרה"ק רבי מרדכי שלום יוסף
 ז"ע

Grand Rabbi Mordechai S.J. Friedman,
 c/o Praeger,
 61 Vesting Street,
 Antwerpen, Belgium.

Grand Rabbi Friedman,
 We are both honoured and delighted to hear that it
 will be possible for you to visit the London Jewish Community
 in the course of your present journey. We are convinced that
 your presence in our midst will be a source of moral
 strength to religious Jews in this country, and we extend to
 you a heartfelt welcome. It will be a pleasure to us to act
 as hosts to you and to those accompanying you. We understand
 that Rabbi Levi Piek will be with you.
 We have no doubt that the British Authorities will
 attend to you every facility.
 Yours sincerely,
 CHAIM SHLAFF.

מכתבו של רבי שלמה ז"ל להרה"ק רבי מרדכי שלום יוסף
 ז"ע

Union
 Grand Rabbi

We are both honoured &
 delighted to hear that it will be
 possible for you to visit the
 London Jewish Community in the
 course of your present journey.
 We are convinced that your presence
 in our midst will be a source
 of moral strength to religious
 Jews in this country, and
 we extend to you a heartfelt
 welcome. It will be a pleasure
 to us to act as hosts to you & to
 your those accompanying you. We
 understand that Rabbi Levi Piek
 will be with you. We have no doubt
 that the British Authorities will extend to
 you every facility.

מכתבו של רבי שלמה ז"ל להרה"ק רבי מרדכי שלום יוסף
 ז"ע

מכתבו של רבי שלמה ז"ל להרה"ק רבי מרדכי שלום יוסף
 ז"ע

לקראת סוף הביקור באנטווערפן הגיע הזמנה גם מהרה"ג רבי
 שלמה שונפילד ז"ל אב"ד קהילות החרדים בלאנדן עם בקשה
 שהרה"ק רבי מרדכי שלום יוסף ז"ע יואיל בטובו לבקר גם בעיר
 הבידה לאנדן.

לקראת סוף ביקורו באנטווערפן התחיל הרה"ק רבי מרדכי שלום
 יוסף ז"ע א' להתכונן להמשך נסיעתו לעיר הבידה לאנדן. ביום ה'
 ויקהל כ"ב אדר א', כתב מכתב קדשו לש"ב פ"ח הרב מרדכי שרגא
 בווימינגר ז"ל אודות פרטי נסיעתו ללאנדן וז"ל:

הרה"ק רבי מרדכי שלום יוסף ז"ע א' שלח במכתב חוזר תודה על
 הזמנת הכבוד וז"ל:

בעזה"י יום ה' ויקהל כ"ב אדר ראשון תשי"ד אנטווערפן
 שלום ורב טוב לכבוד ג"ד ש"ב האברך היקר וכו' מר מרדכי שרגא
 בווימינגר שליט"א עם ב"ב תחי'.

בעזה"י כ"ו אדר ראשון תשי"ד כעת פה אנטווערפן יצ"ו
 הגוטה כדוק שמים, כשלמה עוטה אור, ישפות שלום וחיים וברכה
 מהר המור, לכבוד האי גברא יקרא, ידיד ישראל, הרב הגאון מוכתר
 בפאר מעלות ומדות, זך הרעיון גדל המעש וכו' כש"ת הרב מוה"ר
 שלמה שיינפילד שליט"א נשיא התאחדות קהלת החרדים בעיר
 המעטירה לונדון רבתי יצ"ו.
 אחד"ש ושלום תורתו דמר!

אנכי בדרך נחנו ד', ובהיותי פה עיר אנטווערפן קבלתי הזמנות
 מידידים ואג"ש לבקר גם בעיר המעטירה לונדון – ונעתתי לבקשתם
 – ואמנתי המכסה אני מאהובי היקר שליט"א, ג"ד, מלהודיעו כי
 קרובה ההזדמנות מאת ד' להתראות בעזה"י מתוך נחת. וע"כ הני
 מודעו אשר ברצות ד' ביום רביעי כ"ח אדר ראשון הבעל"ט (3.3.54)
 אטום מכאן באוידון "סבנה" בשעה 1:10 בצהריים, המגיע ללונדון –
 איידפורט שעה 1:20 שעון לונדון בצהריים א"ה.

נתכבדתי בקריאה של חיבה והזמנת ועד קהלתו – להופיע בתוכם
 – לרגלי שהותי במח"ק. והגני מוכן איה"ש למלאות את מבוקשם –
 ואקווה להמריא ללונדון במסע של חברת 'סבנה' ביום הרביעי כ"ח
 באדר ראשון הבעל"ט בשעה 1:00 בצהריים, אשר זמן בואו ללונדון
 הוא בשעה 1:20 (שעון לונדון).

האכסני' שלי הינו בבית החסיד מר:
 CHAIM SHLAFF 2 DURLEY – ROAD,
 LONDON, N. 16.

אי"ה אתאכסן בלונדון אצל הרה"ח הר חיים שלאף ג"ר.

ובזה הגני ש"ב אוהבו הדרו"ש ומצפה להתראות בשבע שמחות
 מרדכי שלום יוסף במוהרד אהרן מסדיגורה

- הרב ד"ר שלמה שונפילד ז"ל, נולד ביום ג' אדר תרע"ב, לאביו הרב אביגדור ז"ל רב קהילת 'עדת ישראל' בלונדון מייסד 'התאחדות קהילות החרדים' בלונדון. בצעירותו למד בישיבת טירנו ובישיבת נייטרא אצל הגאון הרב שמואל דוד אונגר זצ"ל. בהגיעו לפרקו נשא את בת הרב ד"ר יוסף צבי הרץ ז"ל רבה הראשי של אנגליה. לאחר פטירת אביו בשנת תר"צ, הפצירו בו אנשי הקהילה להתעטר בעטרת ההוראה, ולאחר שלש שנים מילא את מקומו של אביו ברבנות הקהילה. היה מגדולי אישי ההצלה כאשר פעל רבות ונצורות להצלת יהודי אירופה בשנות הזעם ממחנות המוות. אירגן את ה'קינדער טראנספארט' הידוע, כאשר מאות ואלפי אנשים נשים וטף ניצלו בזכותו ובפעילותו. בשנת תשט"ו נתמנה ר' שלמה לנשיא הארגון 'התאחדות קהילות החרדים' באנגליה, והרחיב את גבולות הארגון והקים מוסדות חרדיים רבים. כאשר במסגרת זו לא נח ולא שקט על מנת להרבות חינוך ילדי ישראל לתורה, והקים בתי ספר דתיים בלונדון אשר היווה את התשתית והיסוד לחינוך הדתי באנגליה. נלב"ע ביום הולדתו הע"ב ג' אדר א' תשמ"ד, ומנו"כ ביה"ח בלונדון.
- ה"ה הרה"ח רבי חיים שלאף ז"ל, נולד בשנת תרס"ו בעיר יאסלו שבגליציה לאביו הרה"ח רבי יחזקאל ז"ל מחשובי חסידי שינאווא. בהגיעו לפרקו נשא את בתו של הרה"ג רבי אברהם יחזקאל טיפנברין ז"ל. אחרי מלחמת עולם השנייה היגר ללונדון וקבע בה את משכנו. נודע כראש וראשון לכל דבר שבקדושה וממקימי מוסדות התורה והחסד בלונדון ובמיוחד מוסדות באבוב. ביתו היתה פתוח לרווחה וזכה לארח אדמו"רים ורבנים רבים בביקורם בלונדון, כמו כן היו מסובים על שולחנו דרך קבע

CHAIMSHLAFF, 2 DURLEY
- ROAD, LONDON, N16.

בזה הגני הדר"ש בלונ"ה שמח להתראות
אתו מתוך שמחה ונחת המצפה לרחמי
שמים

מרדכי שלום יוסף במוהר"ר אהרן
מסדגורה

✻ + ✻

כאמור לעיל באריכות וכיצא מבין שורות
המכתבים, הגיע הרה"ק מסדיגורה זיע"א
לעיר הבירה לאנדאן ביום ג' פקודי כ"ח
אדר א' תשי"ד, כמו שרשם לעצמו בכת"ק:
ומשם ללונדון כלומר מאנטורפן ללונדון
3.3.54

צהלי ודוני יושבת לאנדאן כי גדול בקרבך,
זה היה ההרגשה של חסידי רו"ן בכלל
וחסידי סדיגורה בפרט שזכו לביקור חיזוק
מרומם מהרה"ק רבי מרדכי שלום יוסף
מסדיגורה זיע"א בעיר, בדרתו מהאוויר
קבלו את פניו ציבור גדול וחשוב, ומשם
נסע לתוך העיר בלוויית מקבלי הפנים,
האכסניא בסטאמפארד היל היה בבית
הרה"ח רבי חיים שלאף ז"ל מחשובי
חסידי באבוב בעיר שביתו זכה להיות
אכסניא של צדיק, בן אחיו הרה"צ רבי
יחזקאל שלאף שליט"א מלאנדאן, אשר

עדיין חקוק בזכרונו הרושם העז מהביקור שהיה עוד בילדותו,
מספר שזוכר איך חסידי רו"ן הגיעו לבית האכסניא ובדחילו ורחימו
בהכנעה גדולה נכנסו לקודש פנימה, כאשר בין הנכנסים היו עוד
הישישים הרה"ח המופלג הישיש רבי אהרן שיינפעלד ז"ל והאחים
הרה"ח רבי בן ציון ורבי משה בודעשעווסקי (ביוז"ל, ועוד רבים
וחשובים).

שבת קודש פרשת פקודי התקיימו התפילות ועריכת השולחן הטהור
בליל וביום שבת קודש, בבית המדרש בוקאווסק של הגה"צ רבי
שמואל שמעלקא פינטער זצ"ל, בהשתתפות קהל ענק מחסידים
ואנשי מעשה.

✻ + ✻

בעיתון 'שערים' בארה"ק ביום ב' אדר ב' תשי"ד הופיע מודעה בזה"ל:

האדמו"ר מסדיגורה-פשמישל הגיע לביקור בלונדון

לונדון 5 (סט"א) האדמו"ר מסדיגורה (פשמישל) הרב ר' מרדכי
שלום יוסף פרידמן, שיצא את ישראל לביקור קצר באירופה הגיע
לכאן לביקור פרטי.

עניים וקשיי יום, שמצאו בו אוזן קשבת והשביע את רעבונם. נלב"ע בלונדון בליל ש"ק פרשת עקב כ' מנחם אב תש"מ, ומנו"כ בביה"ח בלונדון.

האדמו"ר מסדיגורה-פשמישל

הגיע לביקור בלונדון

לונדון 5 (סט"א) האדמו"ר מ'
סדיגורה (פשמישל) הרב ר' מרדכי
שלום יוסף פרידמן, שיצא את
ישראל לביקור קצר באירופה הגיע
לכאן לביקור פרטי.

שערים ב' אדר ב'

סאדיגורער רבי קומט קיין
לאנדאן
מ'טילט אונז מיט אז אויף דער
איינלאדונג פון פילע רבנים און חסידים
האט דער סאדיגורער רבי שליט"א ה'
רה"צ ר' מרדכי שלום פרידמאן מסכים
געווען צו פארבריינגען די וואך פון פ'
פקודי אין לאנדאן
דער רבי שליט"א וועט וווינען ביי
ר' חיים שלאף
2, DURLEY ROAD, N.16
שבת פ' פקודי וועט דער רבי דא
ווינען און פירן א טיש אין הויז פון רבי
פינטער
61, HEATHLAND RD., N.16
דער סאדיגורער רבי וועלכער אין
אן אוראייניקל פון ריושענער זצ"ל, ה'
אין א מנהיג פון דער אגודת ישראל
און מיטגליד פון דער מועצת גדולי ה-
תורה אין ישראל, ווו ער וווינט דארט,

יידישע פאסט כ"ג אדר א'

בכניסה לבית מדרשו של הגה"צ רבי אלחנן האלפרין זצ"ל
בלאנדאן, רואים רבי שלמה גערטנער ז"ל, רבי בן ציון ביוז
ז"ל, ורבי בנימין שימל ז"ל נשיא בית המדרש
[התורה לר' רפאל ביוז הי"ו]

✻ + ✻

גם בעיתון 'יידישע פאסט' שיצא לאור בלאנדאן
הופיע מודעה ביום כ"ג אדר א' בזה"ל מתורגם
מיידיש ללשון הקודש:

האדמו"ר מסדיגורה מגיע ללאנדאן

קיבלנו הודעה שע"פ הזמנת רבנים וחסידי, הסכים האדמו"ר
מסדיגורה הרה"צ רבי מרדכי שלום פרידמאן לשהות אצלנו בפרשת
פקודי, בית האכסניא אצל ר' חיים שלאף, שבת פ' פקודי יהיה אצל
הרב פינטער, האדמו"ר נין למרן הסב"ק מרו"ן זיע"א, מנהיג האגודת
ישראל, וחבר מועצת גדולי התורה בארץ ישראל.

✻ + ✻

לאחר ביקור של שבוע בשכונת סטאמפארד היל הגיע הרה"ק
מסדיגורה זיע"א לשכונת גאלדיס גרין בלאנדאן, בית האכסניא היה
אצל הרה"ח רבי יהושע מאיר פרישוואסער ז"ל, כמו"כ הלך אז לבקר
אחותו מרת נעמי ע"ה בתו של הרה"ק רבי אהרן מסדיגורה זיע"א.

שבת קודש פרשת ויקרא ח' אדר ב', התקיימו התפילות ועריכת
השולחן הטהור בבית מדרשו של הגה"צ רבי אלחנן האלפרין זצ"ל
בעיר.

ביום ג' פרשת צו י"א אדר א' המשיך המסע לאור קריאת החסידים

לעיד מאנטשעסטער שבאנגלאנד.

✧ ✧

בעיתון של אגודת ישראל בלאנדאן 'ידישע פאסט', מופיע ביום עש"ק ז' אדר ב' תשי"ד שני כתבות ארוכות אודות הביקור בלשון יודיש ואנגלית, נביא כאן תמצית הדברים בלשון הקודש:

האדמו"ר מסאדיגורא בלאנדאן, שבוע שעבר הגיע רבי מרדכי שלום יוסף פרידמאן שליט"א האדמו"ר מסאדיגורא שעכשיו באמצע ביקור באייראפע, ללאנדאן, האדמו"ר חבר במועצת גדולי התורה, ופעיל לכל קדושי בית ישראל.

הגיע מאנטווערפן וממשיך לציריך וצרפת.

האדמו"ר מגיע לתמיכה מיהודי הגולה נגד גזירת 'גיוס בגות', גזירה נוראה נגד בגות ישראל, שאפי' אם ילכו לעבא לשנתיים לא יחזרו כמו שהלכו. וגם על גזירת מגדלי חזירים בארץ ישראל, ע"כ.

✧ ✧

ביום כ' אדר ב' תשי"ד עזב הרה"ק מסדיגורה זיע"א את לאנדאן והמשיך בנסיעתו לעיר ציריך שבשווייץ, בכת"ק שרשם לעצמו כתב: ואח"כ לונדון בריסעל 3.25.1954

לעת עתה לא מצאנו שום מידע על השתלשלות הדברים של חלק הזה

האדמו"ר מסאדיגורא בלאנדאן, שבוע שעבר הגיע רבי מרדכי שלום יוסף פרידמאן שליט"א האדמו"ר מסאדיגורא שעכשיו באמצע ביקור באייראפע, ללאנדאן, האדמו"ר חבר במועצת גדולי התורה, ופעיל לכל קדושי בית ישראל.

WELL-KNOWN CHASSIDIC RABBI VISITS LONDON.
(From our Correspondent.)
Rabbi M. S. J. Friedman, the well-known Rabbi of Sadagora-Pohemylch, at present on a visit to Europe, has arrived in London. Rabbi Friedman lives in Tel-Aviv and is a member of the Mootzer Gedolei Hatzarah. He came to Europe on an invitation from Chassidim in Antwerp, and has now been invited to visit France and Switzerland.

During an interview, the Rabbi told me that he was very pleased indeed to see the support which Jewry in the Diaspora is giving to the religious Yishuv in Israel in their struggle for the abandonment of the conscription of women law. "This law," the Rabbi said, "endangers the very foundations of Jewish family life, and is particularly dangerous in the new State of Israel which is now building up a new Jewish Homeland. If a girl is taken away for two years and has to live in completely new, and often strange surroundings, it is almost impossible for her to find again the path of life which she has seen in her youth and in which she was brought up. Girls who are being called up are of an age when they should much rather be taught the importance of Jewish family life of Kashrut in the home and of educating children. Had our mothers been called up to do years of Military or Para-Military Service in their time, our present generation would not have reached the standard of religious understanding that it has now," the Rabbi said.

The Rabbi expressed his surprise at the "lack of opposition" in the Galati to pig-breeding in Israel. He felt that this issue should find understanding not only among religious Jewry, but also among the general Jewish public.

ידישע פאסט ז' אדר ב'

מהביקור, רק בעיתוני הזמן כתוב שנסע אז גם למדינת צרפת לביקור קצר, רק שהמשב"ק הרה"ח רבי משה שטרנער ז"ל גר לתקופה בשווייץ והאכסניא היה בבית הגה"צ רבי מרדכי יעקב ברייש זצ"ל אב"ד ציריך.

✧ ✧

לאחר חודשים של חיזוק והתעלות לתושבי איירופא חזר הרה"ק רבי מרדכי שלום יוסף מסדיגורה זיע"א ביום ב' ניסן תשי"ד, למעון קדשו בארה"ק בעיר תל אביב, וכך הסתיים הביקור המרומם, אשר השאיר רושם עז על כלל תושבי איירופא החסידים. בכת"ק שרשם לעצמו כתב: ומציריך חזרה לת"א בסנוס אייר 4.5.1954

✧ ✧

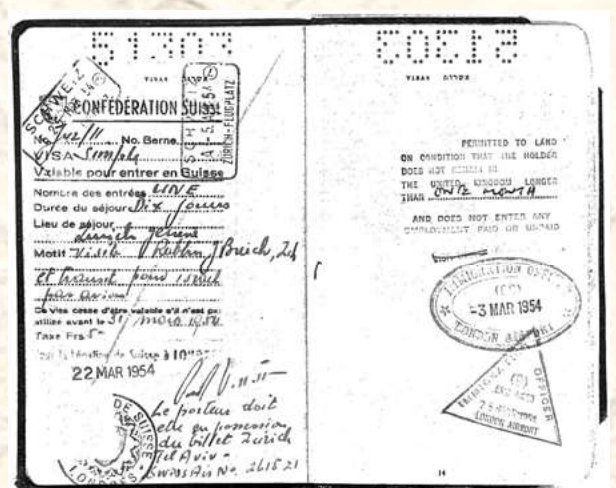
בעיתון 'שערים' התפרסם כתבה ביום ג' ניסן תשי"ד בזה"ל:

האדמו"ר מסדיגורא-פשמישל חזר היום לישראל

הרב מרדכי שלום יוסף פרידמן, האדמו"ר מסדיגורה-פשמישל מגיע הבוקר השכם לישראל לאחר ביקור רב רושם במשך כחודשיים בכמה מארצות אירופה ואנגליה, מקום שם שהה על פי הזמנת חסידיו ואידגוני הקהילות לתקן מצבם הרוחני והדתי.

רבי חיים שלאף ז"ל עם רבו הרה"ק רבי שלמה מאבוב זיע"א

רשיון כניסה למדינות אנגליה ושווייץ בשנת תשי"ד בדרכון של הרה"ק רבי מרדכי שלום יוסף זיע"א [התודה להרה"ח רבי יוסף רוט שליט"א]

בזמן שהצדיק בעיר הוא הודה הוא זיוה הוא הדרה

שמחת החתונה של הרה"צ רבי פנחס ביבערפעלד זצ"ל חתן הרה"ק רבי צבי ארי' מזלאטיפול זיע"א ל"ג בעומר תש"ז

שליט"א!
אחדש"ה נודה לד' בכל לבב על כל תגמולוהי
עלינו שהחיינו והגיענו לתור כלולת הכלה
המהוללה מרת מלכה תחי', היא בת אחותי
הרבנית הצדקת מרת חוה ז"ל ובני שליט"א,
עם בן גילה החתן המופלג בתורה ויראת
שמים הרב פנחס שליט"א, בן הרה"ג ה"ר
חיים ז"ל, ביבערפעלד.

ואנו משחרים את אנ"ש יחי' לקחת חבל
בשמחתנו ולשוש אתנו משוש ביום המיועד,
ברצות השם, אשר אותו נודיע ביחוד, ויתן ד'
שמשמחה הלזו יושפע שפעת חיים וברכה,
עלינו ועל אנ"ש ועל כלל ישראל.

והנה ידוע עד כמה היוקר האמיר בזמנו,
ובפרט בארצנו, ואיזו סכומים נחוצים לצרכי
חתונה בזמן הנוכחי, להמציא להזוג בית דירה,
רהיטים, הלבשה וכו'.

והנה ידידנו הרה"ג החסיד מוה"ר ר' יואל פינק
שליט"א נשאו לבו, ונדבה רוחו לקבל עליו את
הטורח לבקר את אנ"ש לקבל אותם תרומת
ידם ונדבת לבם, בתור מתנת דרשה, ואנו
מבקשים לקבלהו בכבוד ובסבר פנים יפות,
כיאות.

וכל המשתתפים בענין חשוב כזה, יגד' בעדם,
וישלח ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם, ויזכו
לראות נחת וגדולה ביוצאי חלציהם.

כעתירת דורשי שלומם וטובתם כל הימים.

נחום מרדכי במוה"ר ישראל זצ"ל

צבי ארי' במוה"ר מרדכי יוסף זצ"ל

לפני החתונה הגיע הרה"ק רבי צבי ארי' זיע"א
לבית ש"ב הרה"ק רבי ישראל מהוסיאטין

אנשי מעשה ורודפי צדקה וחסד ה' עליהם
יחי', כש"ת מוה"ר הרה"ג ר' יואל פינק

הזמנת רבוה"ק זיע"א לחתנת הרה"צ רבי פנחס
ביבערפעלד זצ"ל

רבי יהושע צפת ז"ל עם הרה"ק רבי שלמה מטשארטקוב
זיע"א

בשמחה רבה ובחדוה עילאה חגגו אנ"ש
חסידי ואוהדי בית רוז"ן את שמחת החתונה
הגדולה של החתן הרה"צ רבי פנחס
ביבערפעלד זצ"ל אב"ד מינכן בן הרה"ג רבי
חיים זצ"ל רב ביהמ"ד הישן בבערלין עב"ג
הכלה הרבנית מלכה ע"ה בת הרה"ק רבי צבי
ארי' זלאטיפול זיע"א שהתקיימה ביום ל"ג
בעומר תש"ז באולם באב"ד בעיה"ק ירושלים
בהשתתפות רבוה"ק לבית רוז"ן זיע"א וגדולי
ישראל זיע"א.

בראשונה נקבע זמן שמחת החתונה ליומי
דניסן שנת תש"ז אמנם עקב האבל על פטירת
הדוד הרה"ק רבי נחום מרדכי מטשארטקוב
זיע"א אשר נסתלק ביום ח"י אדר ב' נדחתה
החתונה ליום ל"ג בעומר בשנה ההוא. מסופר
כי בהזדמנות שאל הרה"צ רבי מיכאל חיים
ביבערפעלד שליט"א אב"ד טשארטקוב
לאנדאן את אמו הרבנית ע"ה - הכלה דאז,
לסיבת דחיית החתונה הלא הרה"ק רבי נחום
מרדכי זיע"א היה סך הכל דוד של הכלה ואף
אחד מבני המשפחה הקרובה כלל לא ישב
שבעה מכיון שאמה הרבנית א"ח הרה"ק
רבי צבי ארי' זיע"א נפטרה כבר בשנת תש"ג,
אמרה בפשטות: פשוט לא היו יכולים לשמוח
מרוב צער על פטירתו וממילא פשוט היה
שנדחה החתונה.

לפנינו מכתב הזמנה מהרה"ק רבי נחום
מרדכי מטשארטקוב זיע"א וגיסו - אבי הכלה
- הרה"ק רבי צבי ארי' מזלאטיפול זיע"א
להרה"ג רבי יואל פינק ז"ל בארה"ב בזה"ל:

ב"ה

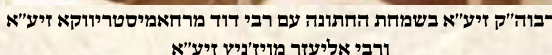
אל כבוד אנשי שלומנו, הנאהבים החסידים

בהבחינו בו, נודעזע הרה"ק והגיב: "אסור להסתכל בפני אדם רשע", ומיד הפנה את פניו לכיוון הנגדי וכך ישב עד עזיבו את המקום.

השתתפו בהחתונה, הסבא קדישא הרה"ק רבי ישראל מהוסיאטין זיע"א, הרה"ק רבי דוד מראחמיסטריווקא זיע"א, הרה"ק רבי אליעזר מוויז'ניץ זיע"א, הרה"ק רבי אברהם יעקב מסדיגורה זיע"א, הרה"ק רבי מרדכי שלום יוסף מסדיגורה זיע"א, אבי הכלה הרה"ק רבי צבי ארי' מזולאטפול זיע"א, הגה"ח רבי שלמה קאליש ז"ל, ועוד רבים.

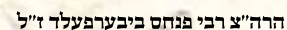
סיפור הרה"ח ר' פייבל הסל ז"ל שניסו בני משפחתו של הרה"ק רבי ישראל מהוסיאטין זיע"א להניע אותו מלבוא לחתונה מחמת חולשתו הרבה בה היה שרוי באותו זמן. הוא הקשיב לדבריהם ולא הגיב. לפתע כשעמדו לערוך את החופה נעצרה מונית ומתוכה יצא הרה"ק מהוסיאטין זיע"א באומרו: "מיין הרשלי מאכט חתונה און איך וועל נישט זיין" כאמור לעיל שמחת החתונה התקיימה ביום

הרה"ק רבי ישראל מהוסיאטין זיע"א והרה"ק רבי אברהם יעקב מסדיגורה זיע"א בדרך להחתונה רואים פע"ח תוניא העשיל ז"ל רבי שלמה קאליש רבי שלמה שרייבער ור' דוד משה מרזל ז"ל

מז"ט מקלויז טשארטקוב בעיה"ק ירושלים

תעודת הנישואין

ההרה"ק רבי צבי ארי' מזלאטיפול זיע"א
מזמין להחתונה

מז"ט מבית המדרש לב תל אביב

מדור חדש תגלית נדירה ביותר!!

פדה בשלום נפשי

סיפור המאסר של מרן הסב"ק מרוז'ין זי"ע"א

בהמשך לפרקי מבוא שנכתבו חודשים האחרונים, נמשיך עם עוד פרק מבוא בסיפור והשתלשלות מאסר מרן הסב"ק מרוז'ין זי"ע"א, הפעם על השתתפותם של צדיקי וגדולי הדור בצערו של מרן הסב"ק מרוז'ין זי"ע"א על גורל שכתו בבית המאסר, מתחילת העלייה לפני מאסרו עד לאחר יציאתו לפליטה גדולה.

• מבוא – פרק שלישי •

רבנו ז"ל להם, היה בעבור הרדיפות שרדפו מאד את ישראל בכלל, ועל דבר שרדפו את הקדוש אלקים תפארת ישראל מרוז'ין זצלה"ה זי"ע, ולקחוהו אל המאסר כנודע, והקדוש הזה זי"ע היה מקדוש לקדוש הקדשים בעיני רבנו זי"ע.

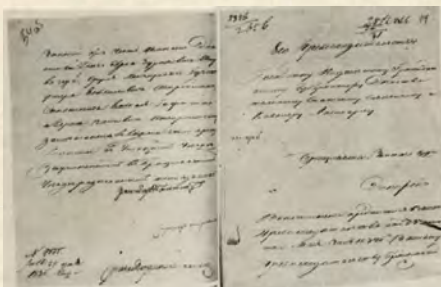
ובספר 'זכרון למשה' (עמ' קפ"ו) מובא מכתב של הג"ד אשר אנשיל ווייס זצ"ל אבד"ק נאדיפאלו להג"ד יוסף הכהן שווארץ וצ"ל (בן בעל 'בית נפתלי') ובתוך המכתב כותב הוא בזה"ל: "ידיד נפשי הגביר הישיש מוה"ר פנחס האלצער ג"י מוואלקווא, סיפר לי, שהוא שמע כמה פעמים מהגאון מו"ה מרדכי צבי שלעזינגער זצ"ל (שהיה אבד"ק נאדיפאלו) שראה מכתב אצל הגאון מוה"ר שמעון סופר זצ"ל עוד במאטסדורף (לפני שכיחן כאבד"ק קראקא), מהגה"ק בעל ישמח משה זי"ע להחת"ס, וביקשו שישתדל עבור הקדוש מרוז'ין זי"ע כשהיה רוצו לשלחו בחזרה לדוסיא כנודע.

וחסידיו של הריזינגער זי"ע בטעותם חשבו שהחת"ס לא יתפעל ח"ו כ"כ להשתדל עבורו אצל שרי המלוכה בווייזן, מחמת שאינו מפורסם כ"כ בגדלות בתורה, ע"כ פנו בזה להגה"ק בעל ישמח משה זי"ע שהוא ישתדל עבורו אצל החת"ס, וכתב הישמח משה להחת"ס בקשה שישתדל עבור צדיק נשגב מגזע קדושים שהוא בסכנה, וכתב: "הגם שאין אני מכיר ערכו בפלפולי התורה, מ"מ זאת אוכל להעיד שאלפים מישראל הולכים בלב נשבר מחמת מעמדו, והחת"ס השתדל עבורו, ודבריו עשו רושם, עכ"ל.

בספר "ספרן של צדיקים" מערכת הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל אות ה' מובא אגרת הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל אל הרה"ק רבי יצחק מווארקי ולפניה כתוב: "העתקה מועתקה אות באות מהמכתב ישן נושן אשר שלח הרב הצדיק הקדוש מוה"ר מרדכי מטשערנאביל זצוק"ל להרב הצדיק הקדוש מוה"ר יצחק מווארקי זצוק"ל בעת שהרב הצדיק הקדוש מרז'ין זצוק"ל היה בבית המאסר ר"ל, והמכתב ההוא הוא מונח תחת יד הרב הקדוש מסקערנאוויץ שליט"א."

בית הכלא בעיר קיוב

שיחות מרן הסב"ק מרוז'ין זי"ע"א עם צדיקי דורו מותן דפי הארכיון

את הרבי מקאצק זי"ע, כאשר לקחו את הרה"ק רבי ישראלטשי רוזשינגער זצ"ל, ונודע להרבי הרב ופ"א בשבת קדש אצל קידוש אחוה הרבי הכוס בירו ולא בירך אך היה מעיין במחשבות, ואח"כ העמיד הכוס מידו על השלחן, והכרתי בפניו שנעשה בו שינויים גוונים שונים נראית בו, והכרתי שהתחיל למשמש בזקנו, וידוע מספרי מקובלים שצדיק קודם הסתלקותו מיוחד יהודא דדיקנא, ואחזתי בו סביבו בשתי ידי ואמרתי אליו, רבי איך ניחא אותנו, אנו לא נניח אותו לילך, וקבלתי אותו והנחתי אותו על מטתו והחיה, ומצוה זאת אקבל עמי לעולם הבא."

ובספר 'להב' אש' תולדות הרה"ק ר' שמואל אבא מזיכלין זי"ע (פ"ה אות א'): ידוע ומפורסם היה אז לכל... את גודל שנאתו של רבנו ז"ל (הרה"ק מזיכלין) לממשלת רוסיה, אשר אי אפשר לתאר על הגליון את כל הפרטים מהשנאה שהראה רבנו ז"ל להממשלה הזו מרוסיה... וסיבת הדבר שנאת

כשסיפרו להרה"ק רבי דוד מטאלנא זי"ע"א שרבו הרה"ק מרוז'ין זי"ע"א נלקח למאסר, היה זה בליל שבת לפני הקידוש. ומרוב צער שכח לגמרי את מילות הקידוש והוזקק לקדוש מתוך הסיודו! וכן נהג עד יומו האחרון – מפי נכדו הרה"ק רבי יוחנן מטאלנא זי"ע"א.

כשנלקח מרן הסב"ק מרוז'ין זי"ע"א למאסר, באותה שבת בסעודה שלישית ישב הרה"ק רבי יהודה ארי' לייבוש מאפאלא – או"דוב זי"ע"א בראש שולחנו, לפתע התחיל לצעוק, געוואלד דאס יודישע מלכות פאלט!! (אוי, המלכות היהודית נופלת), מקורביו לא ידעו למה כוונתו רק לאחר מכן נודע שבאותה עת אסרו את מרן הסב"ק מרוז'ין זי"ע"א.

בספר בית ישראל (אות ט') מבוא, "הרה"צ רבי שלום זל"ה הרב מבעלזא בסוף ימיו היה סגן נהוד על אחד מעיניו, ואמר: שבעת שהריזינגער ישב תפוס במאסר בכה בדמעות הרבה כ"כ עד שהפסיד עינו אחת.

וב'אהל שם' הגדפס בראש הספר 'דרכי שלום' לדבי צבי הידש שבדרון מזבורוב בנו של הגאון המפורסם רבי שלום מרדכי אב"ד ברעז'אן (עמ' ב' ע"ב) "והיה אז בזמן אשר הרה"צ הג"ל [הרה"ק רבי מאיר מפרימישלאן זי"ע"א] ישב עלי ארץ על ספסל נמוך ובחושך בחדרי חדרים כמעט וימש חושך שקיבל עליו בעת אשר הרה"ק וכו' מרוז'ין זל"ה"ה היה במאסר בארץ רוסיה וקיבל עליו לישב בחושך על כרעי המטה שבע שנים וכן עשה."

וכן היא בספר 'תפארת מוה"ר' (עמ' כד): "סיגף את עצמו [הרה"ק מפרימישלאן] על חודו של הקדש אשר בצדי המטה."

בספר גדולת מרדכי עמ' ד' (סיגט' תרנ"ה), מביא גם על נדד שנודד הרה"ק רבי מאיר זי"ע"א לא להשתמש עוד בכלי כסף, עד לשחרורו של מרן הסב"ק מרוז'ין זי"ע"א.

בספר 'שיח שרפי קודש' (ח"ג אות שצד): "... הרב רבי אלעזר זצ"ל מפולטוסק (חתן הגאון בעל ה"חוות דעת") סיפר המעשה הלז כמה פעמים שזאת יקבל עמו לעולם הבא מה שהח' תחית מתים

מכתבים למערכת

למערכת הגיעו תגובות רבות מאת הקוראים החשובים ובו הביאו הערות והארות. נביא כאן רק חלק מהמכתבים, ובעז"ה בעתיד נביא עוד מכתבים ותגובות, ותודתנו לכל אחד ואחד שהקדיש מזמנו היקר ושלח את דברו, וזכות הרבים תלוי בו ותגן עליו בכל מילי דמיטב.

ונהורא מעליא.

מנאי,

אהרן בן משה ג.

חותמת קלויז סאדיגורא בעיר טשערנאוויץ

מכתב ג'

שלום רב,

תודה רבה על הגליון הנהדר היצא לאור מדי חודש בחודשו

בגליון ל"א על יו"ט חנוכה וחודש טבת, הבאתם ניגוני קודש מרבוה"ק על יו"ט חנוכה, ובתוכם גם ניגון מהסבא קדישא מרוז'ין זיע"א, על מזמור שיר חנוכה הבית, תנועה שהתפרסם מאוד לאחרונה.

אני מצרף כאן הקלטת מהגה"צ רבי חיים ביק זצ"ל אבד"ק מעז'בוז', ששר אותו תנועה על מעוז צור.

עוד הפעם רב תודות על גלוי הנסתר של רבוה"ק, חזקי ידיכם ותעלו מעלה מעלה.

בברכה מרובה,

אלימלך ב.

יפה בספרו של לוטננט מאיר

בירנבוים

Lieutenant
Birnbbaum: A Soldier's Story:
Growing Up Jewish in
America, Liberating the D.P.
Camps

בברכה נאמנה

אליעזר רוזנפלד

מכתב ב'

שלום וברכה,

לחור"ר מכון שיח אבירים, הפועלים גדולות ונצורות למען כבוד צדיקי בית רוזין המעטירה.

והנני בקוצר אמרים בהקשר לחצר סדיגורה בעיר טשערנוביץ. ראיתי בכרך משניות סדר נשים טשערנאוויץ תר"ג עם חותמת מעניינת.

יוסף קרעמיר זלמן אלטמאן מאטיל ריינער גבאים מקלויז מס"ג פה טשערנאוויץ.

אין לי מושג האם אלו אישים מוכרים בחצרות בית רוזין סדיגורא. והאם הם היו גבאים בחצר של הכנסת מרדכי או בחצרו של הרה"ק ר' שלום יוסף מסדיגורא טשערנוביץ בנו של האור ישראל מסדיגורא שאף טמון ברגביה של טשערנוביץ הסמוכה לסדיגורא והנני מצרפה בזה.

בברכת שנה טובה ומבורכת שתזכו להמשיך ולהפיץ רבות בשנים מזיווה של הצדיקים מתוך בריות גופא

מכתב א'

לכב' מערכת "ירחון בית רוז'ין" שליט"א

הגיע לידי גליון כ"ה מחודש תמוז תשפ"ב ואני מלא התפעלות מהירחון הנפלא.

מספר הערות על הכתבות בגליון הנ"ל:

א. בכתבה העשירה על ה"חתונה הגדולה" הבאתם מכתב וגם כתבה מהעיתונות - בגרמנית, אך שניהם מוקטנים כך שבקושי גדול מאד ניתן לקרוא את התוכן. פקסימיליות כאלה לא רק נועדים לקישוט אלא ערכם בעיקר בתוכן למי שמעוניין בזה. כמו כן מן הראוי לציין מקור מדויק (שם העיתון בגרמנית ותאריך)

ב. הכתבה המזעזעת והמצוינת על ניסיונות ההצלה בזמן השואה. בפרט משפחת הרה"צ רבי אברהם יהושע העשיל אדמו"ר ממזיבוז' צוק"ל הי"ד. המסמכים שופכים אור על פעילותו של חיים ישראל אייז ז"ל וגם שם יש למסמכים ערך בל ישוער.

ג. בטעות אתם מציינים מספר פעמים בתוכן הכתבה, שבתו של רבי שמואל - גיטל תליט"א, אינה בין החיים - אך ברוך השם היא גרה היום בלייקווד, ארה"ב.

ד. סיפור ההצלה של הרב פיינער זצ"ל ובתו גיטל שתחי', מתוארים

יצא לאור ע"י מערכת ירחון בית רוז'ין שע"י מכון שיח אבירים

בנשיאות מורינו הרה"צ רבי ישראל שלמה חיים שארף שליט"א

להצטרפות להערות ולהארות נא לפנות לדוא"ל yarchonbeisruzin@gmail.com